

Danniyεeri Di mpátiri náá ntì

Danniyεeri kó dipátiri ti náá mbè do pĩmmúmè mme Sifube kékonnè Babidɔnni kédòò tidaatì kè bedapàmbè bènàà nkókè be miεke, kè de kó bedapàmbè ríbo ibotí ì tũ nyebókè i cuokè, ke tú tidaatì kè i kóo kpààti ndó kè bè dòònè muwērímú kè bèe tũnne o kó kuce. Kè Danniyεeri nè o népobè betāāti kè bembεε yete kébenke bè tumè Kuyie nkɔbe ke tũ nKuyie nnè meyèmmè memàà bá kè dè tu mukũũ mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètìrì.

Danniyεeri nè o népobè betāāti be kó mebenkùmè meè do te kè bekpààtibè nè bekpèribè kè bèe banté Kuyie nkuù kpeñnìmè.

De kó difōnkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè mènàà Danniyεeri. De kó mebenkùmè menàà ti náá nyibotí tɛi do bakémè mme Sifube nè Kuyie mbè deetémè ke bè tēñné be εi, de kó mebenkùmè ti náámmu Yesu wētínímè.

Danniyεeri kó dipátiri dònne Mudáammu kó dipátiri ndi dìi tu Metaummè Pàmmè kperi sɔnni. De kó yepáte yedé teénnè Kuyie ntũmbè mbe. Kè bè bo nwéèrì ke baà Yesu bo wēténímè kè dè dó de ndòmmè.

Di mpátiri náàntì dúo ke dòmmè

1. Danniyεeri do bomè Babidɔnni kó tekpààtìc̣f̣ètè
1
2. Nebukannesaa dúo ke yàmè tidɔuñti
sitenkaanì 2

3. Kuyie ndeetɛmɛ̀ Ebedeebe kó bedapàmbè betããti 3
4. Kuyie nkékùnnemɛ̀ Nebukannesaa 4
5. Danniyɛeri kó tináaanti bekpàatibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimònni 5-6
6. Danniyɛeri yàmè mebenkumɛ̀ iwũã inàà 7
7. Danniyɛeri yàmè mebenkumɛ̀ kè Kerɛkibe pònte Pedesiibe nè bè sãũmɛ̀ Kuyie ncĩètè 8
8. Danniyɛeri bántèmɛ̀ Kuyie 9
9. Danniyɛeri yàmè tidòuntì sònti 10-12

Danniyɛeri nè o népobè bè bomè Babidõnni

¹ Sudaa kóo kpàati Sosakimmu kpàti benni tããnni kè Babidõnni kóo kpàati Nebukannesaa do Sedisademmu mudoò. ² Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakimmu, ké bè pĩrmú kètúóté nè tikòuténenti matì Kuyie ncĩètè miɛke kékònnè Babidõnni, ké tì tanné tebòocĩètè o bókè bo kùù dieku miɛke.

³ Kè Nebukannesaa náké Asepenaasi wèè baké bè fõmmu bè kè bè pĩ ntekpàaticĩètè miɛke mutõmmú ke dò wèè wénté Isidayɛɛribe miɛke, kètããtè bedapàmbè bèè yènni bekpàatibè cẽĩ yoo benitidiɛbè kpesi miɛke, ⁴ ke í mọke kuyènkù, ke wenni ke kpeñni, ke yé mecii mmemou ke no nke beí demou, kè bèe bè benke muwãàmù nè Babidõnni kó tináaanti, kè bèe pĩ nhokpàati cĩètè miɛke mutõmmú. ⁵ Kòo kpàati dò bè mbè duò nyewe yemou mudii wenwe okpàati ò yo mmù, nè menaa nhò yè mmè, ké mbè duò nyitié nyebie nyètããti miɛke, kè bè né na kéta o tõmmú miɛke.

6 Bè tããtè bèè dapàmbè kè Sudaa botí kàbe mbo be miɛke bènàà: Danniyɛeri nè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia. 7 Wèè baké bè fòmму bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú kòo bè keuté yeyètè tɛyè, ke yú Danniyɛeri ke dò Bɛtisasaa ke yú Ananniya ke dò Sadidaki, ke yú Mikayɛeri ke dò Mesaki, ke yú Asadia ke dò Abɛɛdi-Nekoo. 8 Kè Danniyɛeri tããtè ke í ndó késĩnkũnne omáà nè okpààti yo mmùù dii nè ò yò mmèè naà. Kòo náké wèè baké bè fòmму bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú ke dò ò báá ò dònè muwɛrímú kòo di okpààti yo mmùù dii késĩnkũnne omáà. 9 Kè Kuyie nkááké wèè baké bè fòmму bè kè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú o yèmmè kòo yie nDanniyɛeri ò náké ti. 10 Ke né náké Danniyɛeri ke dò: Okpààti mómму nweè n náké di dò nkényo ntii diiti kòò sǎ ndi kǎnti í dònè bedapàmbè tǎbè di yàà bo n fíté kòò n kuò.

11-12 Kè Danniyɛerii náké wèè baké bè fòmму bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miɛke mutõmmú ò tããtè wè kòò bo mbè duò ntidiiti ke dò: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayɛeri nè Asadia kè bè nti duò ntikũnfãàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti yò nkè dè mmàke yewe tɛpítè. 13 Kàa nti wéi tínti nè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mǎnni kàa yà kè dè dòmme, kàa né bo dǎmè á mè dǎ.

14 Kè de kóo nìti yie nde kó tináantì ké bè yááké ke dò yewe tɛpítè. 15 De kó yewe kó mɛpɛǎtímè miɛke, kè bè nsǎ mbe ìikè piéké ke pɛǎtè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti yo mmùù dii bɛmɔ. 16 Mɛmme

kòo sɔɔtɛ kɛ mbɛ duɔ ntikũnfãàtì mǎà ke bè mennínè okpààtì kó mudii nè o naà. ¹⁷ Kè Kuyie nduó nde kó bedapambè benàà meciì mmediè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ñfòu, kè Danniyeri nno nke beì ntiduuntì nè mebenkùmè memou botí.

¹⁸ Kè dèe tuɔke okpààtì Nebukannesaa do yě nhò dɔ kɛ bè wènní diì mǎnnì kè wèè baké bè fǎmmu bè kè pǐ ntekpààtìcǐfètè mièke mutǎmmú kòo bè kàtenko. ¹⁹ Kòo kpààtìi bè nàkénè bemou, òmòu í mmǎnnè meciì nDanniyeri nè Annaniya nè Mikayeri nè Asadia. Mèmmè kòo bè tùóté o tǎmmú. ²⁰ Kòo mbè nàánnè bá kòo dɔ wèe bè beké tìi ñnkè tìi tu meyèmmè nè meciì nkpeti, be kó metènnímè nwenni kèpèfètè kuce tepítè o eì kó bepǎābè nè o kó benitinòmbè kǔme.

²¹ Kè Danniyeri mpǐ nhokpààtì tǎmmú kétuɔkenè Siduusi naá ndii mǎnnì okpààtì diewè.

2

Nebukannesaa duómè tiduuntì kɛyà tetenkaanìtè

¹ Nebukannesaa kpàtì benni dèrì mièke, kòo dɔú ntiduuntì matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duó.

² Kòo duó nkè bèe tíi nho eì kó beyuwùombè bemou nè betetiebe nè bepǎābè kè bè bo ò nàké o dɔuntì tu mù. Bè tùòkoo diì mǎnnì o borè kòo bè nàké ke dò: ³ N dɔú ntiduuntì matì nti kè dè n di mediè nkè n dɔ di ti nni nnáké.

⁴ Kè bèe ò nàké nè Aramu eì kɔbe kó tináantì ke dò: Okpààtì mbó sǎā! A ti náké a dɔuntì, ti yóó da nákemu ti tu mù.

⁵ Kòo bè tǎnné ke dò: Kè di í n nàké n dɔuntì nè ti tu mù n yóó di kékemu kè di cǐi naá ntidobontì. N ti ntǎāté. ⁶ Kè di me ntì nni nnáké n di pǎmmú yepǎrè

dieyè ke di déúkùnnɛ. N náké n è dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

⁷ Kè benitinòmbèe yíe kénáké okpààti ke dò: Okpààti ti náké a dɔ̀ùntì, ti yóó da nákému tì tu mù.

⁸ Kòo kpààti dò: Dè wenni! M banté ke dò ndi dó kénkpaá m̀ake m̀efiè mme di yà mèè kpéi n tããtè tì.

⁹ Kè di me nyí n náké n dɔ̀ùntì tu mù n yóó di wènné kunasáã kùmàà ndi. Di dàkemu ke yó nni nsóu nke náá nsiyáábìsì kè dè yàa pèḗténè. Mí mme n yè ndi n náké n dɔ̀ùntì nti, de m̀onni ndi m bo bantémè ke dò ndi bo na ké n náké tì benkú mù. ¹⁰ Kè benitinòmbèe yíe kòò náké ke dò: Òmòu í yóó na kédòò a mè mbékú tì kutenkù kuù mmieke, okpààti m̀òu mu nyí beké oyuwúòntò yoo oteteu yoo opãũ m̀òu a me nti békú tì, bá kòò de u yoo ò kpeíni ke mamè. ¹¹ A ti békú tì deumu, onitì m̀òu ketenkè kie ñyĩnkè kou báá na ké tì nda náké. Wèè bo tì nda náké dè í tú wèè bo ketenkè ke m̀ake tinitikòntì.

¹² De m̀onni kòo kpààti miekee peike mediè nkòò dò bèe kuò mecii nyembè bèè kó dimàà bo Babidònni. ¹³ Kè bèe pĩéké de kó tináàntì ke dò bèè dò nkékuò mecii nyembè bemòu. Kè bèe yúni Danniyɛri nè o népobè ke bo bèè kùò.

Kuyie mbenkemè Danniyɛri okpààti dɔ̀ùntì

¹⁴⁻¹⁵ Kè Danniyɛrii bekenè mecii nhokpààti kó tihããp̀òntì kóo kóti Adiyòki, wèè do k̀ari ke bo kuò Babidònni kó mecii nyembè ke dò: Ba nkpeí nte kòo kpààti duó ndinùù dindi kó kubotì? Kè Adiyòkii ò náké tì dòmmè páíí. ¹⁶ Kè Danniyɛri p̀ankke k̀ate okpààti borè kóò bàntè ke dò wèè ò pã m̀efiè nkòò yóó ò nákému o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

17 Kè Danniyɛrii kò nké tì nàké o népobè Ananniya nè Mikayɛri nè Asadia. 18 Kε dà bèε bántè Kuyie nkè kùu bè kuó mmesémmè ké bè dáa nde kó disòri kpɛti, kè bè báá bè wěnnénè Babidɔnni kó mɛciì nyembè kékua.

19 Mɛ̀m̀m̀e kè Kuyie mbenke Danniyɛri de kó tidɔ̀nt̀i tu mù ò duó dè keyènkè, kòo kù sãntɛ ke d̀:

20 Tí nsãntí Kuyie nsáá,
kuù te tikpɛti nè mɛciì.

21 Kuù cèeri yemòrè nè yewe,
kuù ɔ̃ bɔ nhokpààti kè kù mɛ ndó kuù ò íi.

Kuù duó mmɛciì mbèè mè m̀̀ke,
kuù ɔ̃ nte kòo nìtì nnɔ nke baàti dèmarè.

22 Kuù ɔ̃ benke onitì dèè tu disòri kpɛre.

Kuù yé dèè sòri dibìnnì miɛke,
ke yé kù borè tumè kuwenniku nku.

23 F́́ nKuyie n yembè do tũ nkù n sãntí f́́ nwe,
ke da d̀únnè mutɔ̀mmú,
f́́́ n duó mmɛciì nnè muwɛrímú
ke m benke ti da beké tì,
ke ti dáa ntìi kóónnè okpààti.

24 Kè Danniyɛrii kɔte Adiyɔki borè okpààti do yé nwèe kuɔ mɛciì nyembè, kétuɔkoo kóò nàké ke d̀: Báá kuɔ mɛciì nyembè, n tanné okpààti borè kè nh ò nàké o d̀ɔ̀nt̀i nè tì benkú mù.

25 Kè Adiyɔki p̀̀nkɛɛ kɔtenè Danniyɛri okpààti borè kóò nàké ke d̀: Sudaa kabe ti p̀̀r̀m̀úní bè, òm̀̀u bo be miɛke ke bo na ke da nàké a d̀ɔ̀nt̀i nè tì benkú mù.

Danniyɛri nàkémè okpààti o d̀ɔ̀nt̀i nè tì benkú mù

26 Kòo kpààtìi beké Danniyɛri bè do yu wè ke tú Betisasaa ke dò: A yɛ nha bo na ké n náké n yà tìi dɔuñtì ké n náké tì benkúmàà?

27 Kè Danniyɛrii ò tɛ́nné ke dò: Okpààtì, mɛcii nyiè m̀òu í bo yoo onitiǹntì yoo opãũ yoo oteteu wèè bo na ké da náké a dɔuñtì tu mù. 28 Kuyie nné bomu kɛ́nkè kùù dáanko dis̀rì kpeti. Okpààtì Nɛbukannesaa, kuù d́ó ké da benke tìi yóó tuɔkení. Nte a d́óu ntìi dɔuñtì keyènkè a d́óu: 29 Okpààtì a duó diì m̀onnì ḱéntoti a yèmmè dèè kpaaní de kpéí, kè wèè dáanko dis̀rì kpeti kòò da benke tìi yóó tuɔkení yewe yèè kpaaní. 30 Kuyie nkuù tì nni ndáa, ndé í tú kù yɛ n cii ke pɛ̀tɛ̀tɛ̀ besɔmbe, kù tì nni ndáa nkè m bo ti nda nákému kàa yíé́tɛ̀ tìi da kóónnè a yèmmè miéke.

31 Okpààtì nte a yà dè a dɔuñtì miéke: A yà tetenkaanítè nte kè tè deu ke m̀enke deu bá tè í m̀ake tè m̀amè ke duó tikɔ̀mbù̀tì ke miéti ke cómmú a ìkè. 32 Kè te yuu tú mɛsɔ mmáà, te c̀nc̀nnì nè te baà nkè dè tu timátì péítì, te p̀outì nè te kpèrè kè dè tu disɔ̀wũ̀. 33 Kè te tààke tú timátì, kè te naàcèi dikéè tu timátì diterì tiyaatì. 34 Kàa ntè wúò nkè ditári marìi cáténì ditári ìnkè nè dimáà bá òm̀òu í di nampɛ kè di mbírímúnì ke bóté te tààke ìi tu timátì nè tiyaatì kè dèe bóóté bóóté. 35 Timátì nè tiyaatì nè disɔ̀wũ̀ nè mɛbierime nè mɛsɔ nkè dèe naá nkutã̃yukú kè kuyaakù dè t̀úóté kù ò̃ t̀úóté m̀èè botí muyabuó, kàa dè m̀h̀nt́óo. Ditári diì do tè b̀tɛ̀tɛ̀ kè dindii naá nditári diéri ḱépié nketenkè kem̀ou.

36 Okpààtì a yà tìi dɔuñtì nti. Né nte tì benkú mù: 37 F́óò tu okpààtì wèè pɛ̀tɛ̀tɛ̀ besɔmbe bɛm̀ou. Kuyie nkuù da duó ntikpàtì nè muwɛ́rímú kàa kpeh̀nì kàa

nkù kuù mènke deunè desonne demou ke pēētē yebokè, kuù baké bekrààtibè, kuù mǎà dáanko dèè sòri ke yé fǝǝ mǎà na ke n dáa ndisòri kpeti. ⁴⁸ De kó difǝnkúò kòo kprààti déúkunnè Danniyeri kòò pǎmmú yepǎrè sààygè kòò baá mBabidǝnni kè weè mbaké mecii nyembè bemou. ⁴⁹ Kè Danniyerii beké okprààti kòo baá nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo Babidǝnni tempē nkè wenwe ntú wèè tū nhokprààti.

3

Nebukannesaa dǝǝmè tesǝatenkaanitè

¹ Kòo kprààti Nebukannesaa dǝǝ tesǝatenkaanitè kè te okùmè mbo métiribè sipísitǎǎti, mepēkùmè métiribè mētǎǎti. Kòo duó nkè bèe tè cǝnné Babidǝnni tempē mmieke Dudaá kó kubiriku, ² kētǝ mBabidǝnni kó itempē nyimou mieke, kè bèe náké miníisibè nè kùmàndáàbè diēbè nè besámǝpóbè nè méérìbè nè bedítídúmbè nè bebeémbè diēbè nè besámǝpóbè ke dǝ bèe kǝtení kè bèe ānné dibanni tetenkaanitè ò dǝǝ tè kpréi. ³ Kè bekrerìbè bemouu tíi nkékari okprààti Nebukannesaa tenkaanitè ìkè.

⁴ Wèè ni dibanni kó ikuó kòo pǎéké ke dǝ: Yehékè yemou kǝbe, ibotí imou kénténè okprààti béi ntì. ⁵ Kè di kèè dii mǝnni sihéú kuǝmmè nè itǎrí nè tikùtidùùti nè tibómbonti nè yetǎtehe nè sipǝmpǔǝ cénke debémbénnè demou, dí nínkú dimou okprààti kó tesǝatenkaanitè ìkè ké tè dǝu. ⁶ Kòò mǝu yete ò bo nínkúmè kédou ntesǝatenkaanitè bèe ò ānné dihǎǎtou mieke.

⁷ Bè kèè dii mǝnni sihéú kuǝmmè nè itǎrí nè tikùtidùùti nè tibómbonti nè yetǎtehe nè sipǝmpǔǝ

cénke debémbénnè demou, ke nínkú bemou ketenkè kédou nhokpààti cònné tèè sɔɔtenkaanitè.

Danniyeri népobè yetemè bè bo dɔummè tesɔɔtenkaanitè

⁸ Dende bàmbà nkè Babidɔnni kɔbe mabèe kɔte kénáké okpààti Sifube kpéi nke dɔ: ⁹ Okpààti mbo sáà! ¹⁰ Okpààti fɔ̀̀ mómumu nduó ndinùù ke tú kè bè eé sihéú nè itāri ke bentε tikùtidùùti nè tibómbonti ke eé yetātehe nè sipómpṹ́ ke bentε debémbénnè demou, bá wè wèe nínkú kédou ntesɔɔtenkaanitè. ¹¹ Kè wèe yete ò bo nínkúmè kédou ntesɔɔtenkaanitè bèe ò dootóo diháātou miεke. ¹² Okpààti Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abεedi-Nεkoo a baá mbè Babidɔnni kó itempē mbè í yie nha béi ndii nùù! Bè yetemu a kó yebókè ke í dó kédou ntesɔɔtenkaanitè a cònné tè.

¹³ Kè Nebukannesaa miεkeε peike mediè nkòo duó nkè bèe yúni Sadidaki nè Mesaki nè Abεedi-Nεkoo kè bèe tuakeni. ¹⁴ Kòo bè beke ke dɔ: Sadidaki nè Mesaki nè Abεedi-Nεkoo mènke nwe di yetemè n kó yebókè ke yete di bo dɔummè tesɔɔtenkaanitè n cònné tèà? ¹⁵ Bè yóó wεte kéheému sihéú nè itāri kébente tikùtidùùti nè tibómbonti kéheé yetātehe nè sipómpṹ́ kébente debémbénnè demou. De m̀̀nni di dò nkéninkúmu kédou ntesɔɔtenkaanitè, kè di me nyete di tati diháātou miεke nke. De m̀̀nni kè n né yà Kuyie nkùù yóó di deeté n nùùtè miεke.

¹⁶ Sadidaki nè Mesaki nè Abεedi-Nεkoo kè bèe ténne okpààti ke dɔ: Ti í m̀̀ke ti bo da náké tì. ¹⁷ Kuyie nti tũ nkù bo na ké tí deeténe diháātou ke tí deeté a nùùtè miεke. ¹⁸ Bá kè kù me nyí ti deeté, á nyé ke dò nti yetemu a bókè, ti me nyí yóó dɔu ntesɔɔtenkaanitè a cònné tè!

19 Kè Nɛbukannesa miɛkɛ pɛikɛ mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nɛkoo kòo ìkè yātire, kòo duó nkè bèe yíe muhǎǎ ndihǎǎtou kè dì tonkè kéréɛtè di ò ndommè kuce mèyiekè. 20 Kòo péi mbehǎǎpòmbè bèè kpeñni ke dò bèe bou Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nɛkoo kédootóo di miɛkɛ. 21 Kè bèe bè pĩ nkéboú kè bè ǎ be yaàti, be yaàtàake nè be yaàbòrè ke ókénè be kǐ, kè bèe bè dootóo dihǎǎtou miɛkɛ. 22 Ke sǎ nhokpàti béi nkè bè tũnne o nùu ke yíe muhǎǎ ndihǎǎtou kè dì tònkè ke wũsté. Kè fehǎǎdeñfèe kuɔ behǎǎpòmbè bèè do bè pĩ nkédootóo de miɛkɛ. 23 Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nɛkoo kè bèe do betǎǎti dihǎǎtou miɛkɛ ke bou.

Kuyie ndeetémè Danniyeri népobè dihǎǎtou miɛkɛ

24 De mǎnni kè dèe di okpàti Nɛbukannesa mediè nkè bè nyóó daate kòò itè ditñni miɛkɛ kébeke o kó betũmbè ke dò: Di í bou benitibè betǎǎti ndi ke dootóo dihǎǎtou miɛkaà? Kè bèe ò tǎñné ke dò: Okpàti memme. 25 Kòò dò: N né wúó nhǎ mbenitibè bènàà kè bè cènti muhǎǎ miɛkɛ bá bè í bou, be mǎu me nyí kǎute, kòo naanwè mǎu dè bo ke dǎnnè Kuyie ntǎnni?

26 Kòo kpàtiti tǎnko dihǎǎtou kó dibòri ke yú ke dò: Sadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nɛkoo bèè bàà nKuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè, yènnènni kékǎtení die!

Kè bèe yènni betǎǎti dihǎǎtou miɛkɛ. 27 Kè mìnísibè nè kùmàndáábè diebè nè besámǎóbè nè méeribè kè bèe tíi nkè bè wèrni, ke sǎ mmuhǎǎ nyí bè kǎáké, be yùti keté ke í wũsté, be yaàti me nyí cǎuté, kuyukú nóu keté ke í bè dèke. 28 Kòo kpàtiti

pĩ̀kéké ke dò: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo tũ nkù yètìrì ndeu, kuù tǎnní ku tǎnnì kè dì dɛɛté ku kó betǎmbè, bè do ku ndé ke yete mí nhokpààtì n kpeti, ke yíé nke duó mbemáà ke tú bè bo bè fěũmmè tǎũnè bè bo yóumè Kuyie mbè tũ nkù, kédou nyebakè. ²⁹ Dɛɛ kpeí nte kè n yóó yeè ke dò: Bá wèè nìtì, bá kòo botí tú kù, bá kòò yènnì dè, bá kòò nàà ntì nààntì wèè bo sǎá nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo bè bàà nkù bèè ò kéké kòo cĩ̀ɛ̀tèe naá ndidobonni. Dibòò mari báá na kédɛɛté miè mbotí benitibè.

³⁰ Dɛ kó difǎnkúò kè Nebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Abɛɛdi-Nekoo yekàrè yèè pɛ̀ɛ̀tè ò do bè duó nyè.

³¹ Kòo kpààtì béinnè benitibè bemou ibotí imou kɔ̀be ketenkè kemou kɔ̀be ke dò: Dí mbo kè dè naati dimou.

³² N wènté ke sǎ ndè wenni ke dò n náké benitibè kè bè nyé Kuyie nkùù baké kèĩnkè nè ketenkè kù dòò tì diɛtì n kpeí.

³³ Dɛ kó medò̀rìmè càmmè dɛumu mediè, kù dòò tì diɛtì kpetì nti, kuù yó mbaké sǎá, ku kpàtì í yó mmàke kumànkù.

4

Okpààtì dǎũmmè tidoùntì kɛ̀yà mutie diemù

¹ Mí nNebukannesaa kè nní mbo n kpààtìcĩ̀ɛ̀tè kè dè naati, demou kè dè cèntì mesàà. ² Keyènkè makè kè n duó kɛ̀yà tidoùntì matì kè dè n di mediè nké m pĩ̀ nkufɔ̀wáá. ³ Kè n duó nkè bèè tíí mmɛcìì nyembè bemou bèè bo Babidonni kè bè bo n náké dɛ kó tidoùntì tu mù, ⁴ beyuwúòmbè nè betetieɛ nè

bēdiēbè nè bēdíífbǝmbè bè tùǝkení dìi mǝnnì kè m bè nǝké n dǝùntì. Òmǝu me nyí na ke bo n nǝké tì tu mù. ⁵ De kó difǝnkúò kè Danniyeri bè do yu wè n kó dibǝǝ yètìrì ke dǝ Bētisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kǝo tuǝkení kè nh ò nǝké n dǝùntì. ⁶ Kè m bēi nke dǝ: Bētisasaa fǝ nwèè baké bēpǝābè n yému ke dǝ nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè tìmatì ǝǝ í nda di, á n nǝké n yà tìi dǝùntì bēnkú mù. ⁷ Nte n duó ke yà dè:

N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènní
kutenkù cuokè
ke dǝu mēdiè.

⁸ Kè kpenke kè mu bake dèke ke káá ntiweti.

Kè kutenkù kumǝu kǝbe mù wùó.

⁹ Kè mu fǝǝtì wenni mēsàà
kè mù pèitè yebe.

Dèè fǝù ketenkè ïnkè kè dè pieti de kó mudii mu
borè.

Kè tikpasĩntì dieku mu déè,

kè sinǝ ceku si yǝntì mu bake.

Bá dèè botí kè dè mu nfòùnè.

¹⁰ Kè m baa nkpaá duó n dǝù ïnkè kèyà Kuyie
ntǝnnì marì kè dì cùténì dēĩnkè, ¹¹ kèpǝĩkè ke dǝ:

Kǝũnè de kó mutie!

Ciénè mu bake kèyuo mmu fǝǝtì

kèyaa mu be kè tikpasĩntìi cìtè

kè tinǝtìi ítè kèyuo mmu bake,

¹² kèyóu kè dikũnnì nkpaá fííkú

nè icĩē ndikpáà mieke,

kè dì pìtinné timátì kó mēfĩmme nè disǝwũǝ kǝme.

Kè dìi mantè kèbúútè nè timaàntì

kécáákè timúti tiwanwantì kǝme.

13 Dɛ kó dikũnnì ténkɛ bá mmɔkɛ menitiyèmmè
 bè bo di duó nfeɔ̀fè kɔ̃mɛ
 kè òdì cááké timútì
 kè mmɛ ndò nkɛ dɔ̀ yɛbie nyèyiekè.

14 Kuyie ntɔ̀rè yɛ̀ è nàkè dɛ kó tináàntì kè dè bo
 yie nkè beǹtìbè bɛmɔ̃u banté Kuyie n kùù baké
 kɛĩnkè nè ketenkè kuù bakémè yekpà̀tìyɔ̀ yemɔ̃u
 kutenkù miɛkɛ, kɛ duò ntikpà̀tì kù tì ò́nè wè bá kòò
 tu osám̀pòù.

15 Mí nhokpà̀tì Nebukannesaa n yà tìi dɔ̀ùntì nti.
 F́ mBetisasaa a né n nàkè tì benkù mù, nh èi kó
 meciì nyembè òmòù í na kɛ bo n nàkè tì tu mù,
 f́ mmɛ nyóó namu kɛ yé Kuyie nkó Muyaá nda
 bonèmè.

Danniyɛri nàkémè okpà̀tì o dɔ̀ùntì tu mù

16 Kè dèe di Danniyɛri bè tu wè Betisasaa kóò kpeí
 mediè nkóò kàkénè dimònnì sámpò. Kòò kpà̀tìi ò
 nàkè kɛ dò: Betisasaa a báá yóu kè dɛ kó tidɔ̀ùntì nè
 tì benkùmè kè dè da kàkénè. Kè Betisasaa ò ténné
 kɛ dò: Okpà̀tì, kè dɛ kó tidɔ̀ùntì nè tì benkùmè kè
 dè do nwetínè a dootitabè mbe! 17 A yà mùù tie kè
 mù dɛu kɛ kpeínnì kè mu baka dèkɛ kɛ káá ntiweti
 kè kutenkù kumɔ̃u kɔ̀bɛ mù wùó. 18 Kè mu fà̀tì
 wenni kè mù piéké yɛbɛ dèe kó dimàà fòù ketenkè
 ìnkè kè dè yè yò, kè tikpasĩntì diɛku mu dée nkè sinɔ̀
 cekù si yĩ̀ntì mu baka ìnkè. 19 Okpà̀tì f́̀̀̀ tu dɛ kó
 mutie, a dɛukemu kɛ kpenkɛ, kàa diɛkù tù̀̀kɛ tiweti
 kàa kpà̀tì pité kutenkù kumɔ̃u. 20 Dɛ kó difɔ̀nkúò
 kàa yà Kuyie ntɔ̀nnì kè di cùténì kɛĩnkè kɛ náá nkɛ
 tú: Kɔ̀ũ̀nè dɛ kó mutie kébɔ̀ nkɛ yóu dikũnnì kè di
 nfííkú dikpà̀a miɛkɛ kè di dì pitínné mɛfĩmmɛ timátì

kōme nè disəwũḏ kōme kè dìi mantè kénwēñnè tiwanwanti ke dò yebie nyèyiekè. ²¹ Okpààti nte de kó tidəuñti benkú mù. Kuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kuù tì tāāté a kpéí. ²² Bè yóó da betimu benitibè cuokè! Kàa nwēnné tikpasñti ke bo ke cáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaànti da búúté kàa mbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepēētímè mieke a bo banté ke dò nKuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyò yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dó nwè. ²³ Mutie kũnni bè yóu di nè iciē ndende benkú ke tú: Bè yóó wēte ke da duómmu tikpàti a bo banté dìi mōnni ke dò nKuyie nkuù baké keñkè nè ketenkè, ²⁴ nè de kpéí n da báámmu okpààti ke tú, a kénté itié n yóó da duó nyì. Yóu a yei nnè meyetímè a dəəri mè, kéndəəri dèè wenni, kéndəəri beçiribè mesàà, kè dè yemme á nsaké meborime sààmè mieke.

Okpààti Nebukannesaa dəuñti dòòmè

²⁵ Bè do nàké tìi kó dimàà okpààti Nebukannesaa kè tìi dòò. ²⁶ Dè mòke dìi mōnni dibenni dimàà kòo ncenti o kpààticīētè kudànkù ñnkè Babidənni, ²⁷ kēpīēké ke dò: Nte Babidənni dihèi dieri! Míi di maá nè n nou! N deumu ke kpeñni ke nò nke dəəri deməu kè dè wenni.

²⁸ Ò kpaá me nnáá nkè metammè mamèe béinní keñkè ke dò: Okpààti Nebukannesaa bè da cūmmu tikpàti! ²⁹ Bè yóó da betimu benitibè cuokè kàa nwēñnè tiwanwanti ke fòu, kéncaá timúti fenààfè kōme, kémbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó difōnkúò kàa banté ke dò nKuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyò yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dónè wè.

³⁰ Dɛ dɛndɛ bàm̀bà nkè dɛ kó tináànt̀t̀i dɔ̀ò kè bèɛ beti Nɛbukannɛsaa bɛnìt̀ibè cuokè, kòo ncáá ntimúti fɛnàáfè kōmɛ, kè timaànt̀t̀i ò bùútè, kòo yùt̀i okè kɛp̄ɛ̀tè fetúúfè kó ticìt̀i, kòo nónkuót̀i naánnè sinɔ̀ kpeti.

Nɛbukannɛsaa yèmmè wenkɛmè

³¹ Yɛbie nyèyiekè kó difɔ̀nkúò, mí nNɛbukannɛsaa kè m bóútè kɛĩnkè bíékè kè mɛnitiyèmmèɛ wɛtɛ kè n ta, kè n sãntɛ Kuyie nkùù baké kɛĩnkè nè ketenkè kù bomè sáà, kè nku nsãnt̀i kɛ tú: A dɛumu, a kpàt̀i í m̀akɛ kumà̀nku, a baké sáà nwe. ³² Kutenkù k̀abɛ bá kè bè sũ a í bè kàànnè, a dɔ̀ri a dómè mmɛ ketenkè k̀abɛ nè kɛĩnkè k̀abɛ. Òm̀òù báá na ḱyɛtɛ a yè mm̀ù yoo ò da sei.

³³ Dɛ m̀ònnì ndi n wɛtɛ kɛ pètémè mɛyèmmè m̀è̀ do tɛ kè n kpàt̀i ndɛu, kè n kó betũmbè nè bɛkperíbè kè bèɛ wɛtɛ kè n yúní, kè Kuyie nni nduó ntikpàt̀i, kè n yèt̀irì né d̀akɛ dɛukɛ kɛp̄ɛ̀tè dì do dòm̀mè. ³⁴ Dɛ m̀ònnì mí nNɛbukannɛsaa kè m b́i nke d̀ò: Dɛ̀ k̀p̀éi nte kè n sãntɛ f́ nKuyie nke da d́úk̀unko. A dɔ̀ri d̀è̀ kó dimàà s̀iém̀u. A t̀ómm̀ú mum̀òu wennimu, kàa nò nke ḱék̀unko siféi yembè.

5

Okpàt̀i Baditasaa ànnémè dibanni

¹ Diyè mari kòo kpàt̀i Baditasaa ànné dibanni, ḱyú o èi kó bɛkperíbè, kè bè mbo tek̀upítè (1000) kémbo dibanni, kòò yā m̀ɛnaà. ² O yèmmè c̀atè dìi m̀ònnì kòò d̀ò, bèɛ túóténí isɔ̀bòòkɛ nè timát̀i péit̀i kpɛyi, o cice Nɛbukannɛsaa do t̀óní ì Sedisadɛmmu kó Kuyie nc̄iètè kè bèɛ yànnè, wenwe nè o èi kó bɛkperíbè nè o pobè nè o poc̄iè. ³ Kè bèɛ túóténí

Kuyie nciētè kó ibòòke bè do təní ì Sedisademma kéduó nhokpààti kè bèe yànnè wenwe nè o èi kó bekperíbè nè o pobè nè o pocĩè. ⁴ Bè yà dìi m̀nni k̀nsànnè k̀ndiè nke s̀ntí sitenkaanì mesəw nkpesi nè timátì p̀íiti kpesi nè disəwũđ kpesi nè timátì kpesi nè ideí kpesi nè yetárè kpesi.

⁵ Dende bàm̀bà nkè teǹùtè matèe yènni k̀nwāũ kumarí defitírè také bè k̀ari dè tekpààticĩètè. K̀o k̀pààti te yà ke d̀ m̀ti m̀ti kè d̀e ò k̀pèi, ⁶ k̀òò k̀pèi mediè nk̀o ìk̀e ỳtire, k̀o k̀m̀b̀ù̀t̀i do mediè, nk̀o ǹù ǹi nkpeutí ke bokù yetə̀bè. ⁷ K̀o p̀ĩ̀k̀e ke d̀ bèe ỳnì benitiǹmbè nè bep̀ā̀bè nè bedítibombè. Kè bèe bè ỳnì. K̀o bè ǹk̀e d̀: Wèè bo banté i nwārii ké n ǹk̀e ì tu mù m bo ò d̀tinné tiyaàsàati k̀òò dùú mmesəfimme k̀òò ntú otā̀nwè n k̀p̀ti mièke.

⁸ Bèè k̀tení beməu, òm̀ù me nyi nna ke k̀a nde k̀o iwārii ke ǹk̀e okpààti de k̀o tináantì tu mù. ⁹ Kè d̀e di Baditasaa k̀o ìk̀e d̀ke ỳe ỳtire mediè. Kè dè m̀nk̀e di o èi kó bekperíbè mediè.

Danniyeri nàkémè okpààti iwārii tú mù

¹⁰ K̀o k̀pààti Nebukannesaa pok̀u onitipokpààti keè bè kuəmmè k̀etaroo dibanni k̀o kudieku mièke bè k̀ari dè k̀ébéi nke d̀: Okpààti mbo s̀ā! A báá ỳu k̀a k̀m̀b̀ù̀t̀i nduò k̀a ìk̀e ỳtìrì. ¹¹ A k̀pààtiyuu mièke onitì bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cice k̀o tikp̀ti mièke nke ti do bantémè ò ẁóm̀mè diyuu ke ỳe deməu, k̀o cii ndònnè Kuyie nk̀mè. Dèè do te k̀a cice Nebukannesaa duó nk̀o mbaké mecii nyembè beməu nè benitiǹmbè nè bep̀ā̀bè nè betetiebe nè

bɛdítibɔmbɛ. ¹² O kó mɛciì cǎámmu kòò yé demou, ke nɔ nke beí ntidɔuñtì ke beí yenáaṅhǎntíyè, ke nɔ nke dáanko tìi sòri. Duó nkè bèe yúní de kóo nìtì bè tu wè Danniyɛri, okpààtì do yu wè ke dò Bétisasaa kòò ti náké i nwārii tú mù.

¹³ Kè bèe yúní Danniyɛri, kòò kpààtìi ò beke ke dò: Fǎò tu Danniyɛri, n cice okpààtì Nebukannesaa do tɔnì tìi daati Sudaa tenkè ti kó kùmakàà? ¹⁴ N kèè bè tumè a mǎke Kuyie nkó Muyaá nke wúó ndiyuu, ke ciì, kàa ciì ncǎá. ¹⁵ Bè yúnímu die mmeciì nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kàa nyiwārii ké n náké ì tu mù, bè mɛ nyí na. ¹⁶ Kè bè n náké ke tú fǎ nno nke náá nyenáaṅhǎntíyè tu mù ke nɔ nke dáanko tìi sòri. Kàa na ke kàa nyiwārii ìi nke ñ náké ì tu mù, bè da dátínné tiyaàsààtì ke da dúú mmesɔǎfimme, kàa ntú otǎánwè n kpàtì mieke.

¹⁷ Kè Danniyɛrii tǎnné okpààtì ke dò: Okpààtì nte a cuuti nè a pǎrè, yoo a dè pǎ otòu mǎu, n né yóó kaammu bake de kó iwārii ké da náké ì tu mù. ¹⁸ Kuyie nkùù baké kǎnkè nè ketenkè kuù do dòò a cice Nebukannesaa okpààtì diewè. Kòo yètìrì ndeu kè bè ò dé, ¹⁹ nè de kpéi nkè titentì timou kǎbe, ibotì imou kòntì nhau o ìikè, kòò kòù ò dó kékuo bè, ke yóu betɔbè, ke kékùnkò ò dó kékékùnnè bè, ke déúkùnkò ò dó kédéúkùnkò bè. ²⁰ Kòo ānné tɛfentè kè tɛpǎtɛ ò deuté kè Kuyie nhò bǎnténì kòo pàà tikpàtì. ²¹ Kè bèe ò bètì benitibè cuokè, kòò nfòu fǎǎfè kǎme ke wǎínè dikpàà kóo sǎmmarímú kéndiiti timùtì fɛnǎǎfè kǎme, kè timaàntìi ò bùútè kòò mme ndò nke kémúnè ò bo bantémè ke dò nKuyie nkùù baké kǎnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyo yemou, ke ãó déúkùnnè kù dó kédéúkùnnè wè. ²² Fǎ nho

bire Baditasaa kàa dè yé deməu bake, a me nyí kékùnnè amáà. ²³ A yeténè ti Yiè nKuyie nku kùù baké kēĩnkè a duó ndìì mònñi kè bè tɔní ku cīètè kó ikəutébòòke kè di yōnnè mēnaà nf̃ō nnè a èi kó bekperíbè nè a pobè nè a pocīè. De kó difōnkúò kàa diè nke sántí sisəɔtenkaanìi nè disəwũð kpesi nè timátì péítì kpesi nè timátì kpesi nè idéi kpesi nè yetárè kpesi. Ke sántí dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé dèmarè, ke yóu a bo sântemè Kuyie nkùù tɔ a fōmmu ku nɔu mièke, yíe nkōmu nè nankè kōmu. ²⁴ Kè Kuyie mme ntōnní tenòutè kè tè wàri ì nwārii. ²⁵ Nte iwārii ì wàri ì tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padisīnni. ²⁶ Nte de kó yetannò dó kénáké ti: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkàammu a kpàti we kè yè dèè. ²⁷ Tekedi, kè bè benné a cēékù tebiètè ke ś nha yau. ²⁸ Padisīnni, bè toté a kpàti ke ti duó mMēdiibe nè Perisiibe.

²⁹ Kè Baditasaa duó nkòo tōmbèe dátinné Danniyɛeri tiyaàsàtì kóò dùú mmesəɔfimme kè bèe pīéké ke dò ò tu onititāánwè o kpàti mièke.

³⁰ De kó keyènkè kemáà mièke nke bè kùòmè okpàtì Baditasaa.

6

¹ Kè Dariyuusi Mēdiibe botí kouu cəutè tikpàti, ke ś nhò m̀àke yebie nsipísikuò nè yèdèè.

Danniyɛeri dootitəbè ò dùmmè

² Mēmme kè Dariyuusii ānné kùmàndáàbè tekòutè nè sipísidé (120) o tempē mmieke kè bè mbaké nè o yètìrì. ³ Kòo tāāté m̀nísìbè bètāāti bèè yó mbaké

kùmàndáàbè kɛ bè nàá mbe tǎmmú bo ncentì mɛ̀è botí kè dɛɛ yie nkòo kpɛɛ marè báá cakɛ. Kè Danniyɛri ntú be kóò mǎu, ⁴ kòo mpɛ̀nkù betǎbè bedé nè kùmàndáàbè mecii mmediè, kòo kpààti ndó kóò báá ndihèi dimǎu mutǎmmú. ⁵ Nè de kpéi nkè miníisibè nè kùmàndáàbè kè bè nwanti kɛ bo yà Danniyɛri bo ndòò meyei mmamè de kó tikpàti yete mè. Bè me nyí nyà o kó meyetímè màmè yoo mecaàrimè, kè bè nsó nho kpɛɛ demǎu do nséi nwe, timati í bo bè bo ò sei ntii ìnkè. ⁶ Kè bèe yóu kénáké bemáá kɛ dò: Ti í yóó yà Danniyɛri kó meyei mmamè kè ti sàà í ò diinnè Kuyie nhò tū nkù kuó ìnkè nke.

⁷ Benùbè bedé bembɛ nè kùmàndáàbè kè bèe unné kékote okpààti borè mecāã nkóò náké kɛ dò: Okpààti Dariyuusi mbo sǎà! ⁸ Miníisibè nè kùmàndáàbè diebè nè besámpóbè nè méérìbè nè diheì kó bekótìbè bèè tii nke tǎáté kɛ tú bè bo da náké kàa béi ndinùu marì kɛ di wǎri dii tu otǎnkù òmáà mieke tínti benitìbè timǎu tí mbáá nfǎǎ máà, òmǎu báá bántè Kuyie nyoo onitì tǎu mǎu, kè dè í tú fǎǎ máà ndi ti bo mbáámmè. Kè wèè yete kɛ bántè detere marè bèe ò dootóo yecìricìrè ã dii fǎ̀tìrì mieke. ⁹ Okpààti, dǎu ndɛ kó dinùu kékú a cannimè kè de kó dinùu ténke báá ceete, kéndonnè Mediibe nè Perisiibe kó ikuó.

¹⁰ Menìme kòo kpààti Dariyuusii wǎri de kó dipátiri kékú o kó mecannimè.

Bè dootóomè Danniyɛri yecìricìrè fǎ̀tìrì

¹¹ Danniyɛri kèè dii mǎnni de kó dinùu dǎummè kòo kpààti ìkú o kó mecannimè, kòo kò nho cǐ̀tè kédèke kudànkù kó kudieku kékpetè fenétìbè Sedisademmu bíékè kɛ ní nínkú kébántè Kuyie nké

kù sãnte kuce mètããti diyie ò dimáà mieke ò baa do ð ndɔ̀rimè. ¹² Kòo dootitɔ̀bèe kɔte mecãã nho cĩètè ke bo ò paaté ke ns̄s̄ nhò bàá nKuyie nke kù kuðnnè. ¹³ Kè bèe kɔte okpààti borè kòò nàké ke dò: Okpààti a í wàri dipátiri ke ìkú a cannimè ke tú we ntànkù mieke ti ndɔ̀ú nf̄s̄s̄ máà, kè wèè me nyete ke dɔ̀ú ndeterè marè yoo onìti mɔ̀u bèe ò dootóo yecìrìcìrè ã dii f̄tìrì miekaà? Kòo kpààti dò: Weti weti! Tinti n tãátémè kéndònnè Mèdiibe nè Pèrisiibe kó ikuú tì í yóó ceete. ¹⁴ Kè bèe ò t̄én̄né ke dò: Benìtibè bè tóní bè Suda eì be kòò mɔ̀u bè tu wè Danniyɛeri, ò í da dé, ò keté ke í dake a dɔ̀ú ndiì nùu kpéí. Ò bàá nKuyie nku kuce mètããti diyie ò dimáà mieke.

¹⁵ Okpààti kèè dii m̀nni de kó tináànti kòo yèmmèe caàrè mediè, nkòo ndó kédetè Danniyɛeri, kèntũũ nke waà nhò bo ȳimè kòò deté. ¹⁶ Kè Danniyɛeri dootitɔ̀bèe w̄etení mecãã nhokpààti borè kòò nàké ke dò: A ȳemu a móm̄muɔ̀ nke dò m̄Mediibe nè Pèdisiibe kó ikuú mieke kè bè wàri t̄imatì kòo kpààti ìkú o n̄ùtè, tì ð̄ ì ncèete.

¹⁷ Mèmmè kòo kpààti duó nke bèe tóní Danniyɛeri ke nyóó ò dootóo yecìrìcìrè f̄tìrì mieke. Kòo kpààti nàké Danniyɛeri ke dò: Kuyie nda deté, kunku a tũ nkù nè m̄ew̄é̄rimè.

¹⁸ Kè bèe tóní dit̄ari dieri k̄epoo nkòo kpààti ìkú o kó mecannimè, bèè tu bekótibè kè bè múnkee ìkú be k̄ome kè dè bo yie nkòò mɔ̀u báá denne Danniyɛeri.

¹⁹ De kó dif̄nkuò kòo kpààti kòo nho cĩètè, ò í nyie nke di d̄emarè, bá ò í nyu o poc̄è, ò me nyí nna ke duó de kó keyènkè.

Danniyɛeri yènnimè yecìrìcìrè f̄tìrì bá d̄emarè í ò d̄ò

20 Kòo kpààtìi íté kè dè kpaá uu kékote yecìrìcìrè fòtìrì borè. 21 Ò tònko dìi mònni kényú nè meyeñcaàrimè kó kuníi ke dò: Danniyeri Kuyie nkóo tǒnti, Kuyie nha tũ nkù nè mewéérimè kù na ke da deeténè yecìrìcìrè nónkuótàà?

22 Kè Danniyerii ò ténéní ke dò: Okpààtì mbo sáà! 23 Kuyie n tũ nkù tǒnnímu ku tǒnni kè dì tàú nyecìrìcìrè nè, bá yé í n dǎò meyei mmamè, n yí cààrè dèmarè Kuyie, m me nyí dǎò dèmarè dèè í da naati.

24 Kè dèe narike okpààtì kòo duó nkè bèe denneni Danniyeri yecìrìcìrè ã dìi fòtìrì mieke, kòò yènni kè bè nsó nhò í kòute bá sámǎpórè ke yé ò do duómmè o yèmmè meməu Kuyie. 25 Dè kó difǒnkúò kòo kpààtìi duó nkè bèe pǐnni bèè do dàke ke bo kuə Danniyeri ké bè dokoo yecìrìcìrè fòtìrì nè be pobè nè be bí, kè bè níi nkpaá ke í tùòkoo difòtìrì fũò kè yecìrìcìrè bè tǒte tǒte ke aaroo nè be kũò.

26 Dè kó difǒnkúò kòo kpààtìi wāri dipátìri kénáké benitibè beməu nè ibotí iməu, titenti timəu kəbe ke dò: Mbonè kè dè naati.

27 N dǎ kénáké tì tu: N kó ketenkè keməu duómè bá wè wè ndé Kuyie nDanniyeri tũ nkù.

Kuù fòù,

ke yó mbo sáà,

ku kpàtì í yóó deè,

kuù yó mbaké sáà.

28 Kuù coonko kè kuù deerí,

kuù dǎòri tidietì nè medǎòrimè càmmè,

keñkè mieke nè ketenkè ñnkè.

Kuù fiète Danniyeri yecìrìcìrè nəu mieke.

29 De kó difõnkúò kè Danniyɛeri dake deuke Dariyuusi kó tikpàtì miɛke kètannènko Siduusi Perisi kou kpeti miɛke.

7

Danniyɛeri dǎummè tidəuñtì kɛyà desĩnnè dɛnàà

¹Baditasaa kpàtì benni ketirì Babidənni miɛke, kè Danniyɛerii dǎu ntidəuñtì kɛyà mɛbenkùmè péu ò duó dìi mǎnnì o dǎu. Ò ɛnte dìi mǎnnì kɛwǎri ò yà dè o dəuñtì miɛke. Nte ò ti yà kè ti ndòmme.

² Kè Danniyɛeri béi nke dò: N duó dìi mǎnnì kɛyà kuyaakù iténímè itemmànke ìnàà dàmɛ̀èrì ìnkè ke ínko o niɛ. ³ Kè desĩnnè dɛnàà yènnì dàmɛ̀èrì miɛke bá dè í sénnì. Bá mùu sĩmmù kè mù cǎánnè mutɛ̀mù. ⁴ Kè muketimù dònne dicirìcìrì ke né mǎke ifièti fetúúfɛ kǎme. Kè nnì nkpaá wúo nkè bèe deite mu fièti kè mùu íte kécómmù onitì kǎme, kè bèe mù duó mmenitiyèmmè. ⁵ Kè musĩmmù dérìmmùu yènnì ke dònne kutontonkù kéité kékpaá, ke aaké icĩntíi itǎãti, kè bèe dò mùu íte kécómmù páíí, kékote kɛpĩmmù péu kécááké. ⁶ Kè nnì nkpaá wúo nkɛyà mutɛ̀mù kè mù dònne dimannì ke mǎke ifièti tenòtè kǎme kè ì bo ìnàà mu ìnkè nè yeyə yènàà, kè bèe mù duó mmuwɛ̀rímù kè mù bo mbaké. ⁷ Kè m baa nsaké ke wúo n yà dè n dəuñtì miɛke kɛyà musĩmmù tɛ̀mù kè kufɔwáá nnì mpĩ mmediè kè n kǎmbùòtìi do, kè mù mǎke muwɛ̀rímù diemù bá mù í mǎke mù mǎnnè mù, ke mǎke timátì kó yenii nyedieyè ke bo ncáá nke kɛũ mù pĩ ndè, ke naù mù cǎáké ke sùs ndè. Bá mù í dònne deketirè, kè mummu mǎke yeyiè ntepiítè. ⁸ Kè nnì nkpaá wúo nde kó yeyiè nkè disǎmpòrì marii yènnì ye cuokè kébə nyètǎãti, kè de

kó diyènnì màke inuə nhonìti kōme nè dinùù ke náá ntipocēm̀múnáaàntì.

Kuyie mbeénti

⁹ Kè nní nkpaá wúó nkè bèe dɔú nyekpààtikàrè, kòo dakótì m̀əu katení kékari, kòo yààtì péi ke dò ntipààkóntì, kòo yùtì dò ndipedabùù péirì, kòo kpààtikàrì c̀ú mmuhǎá nke màke yecèètiyè kè yè múnke cóú. ¹⁰ Kè mehǎǎk̀pèrìmè yìenì ke pũ̀ə nho ìkè kukó nkōme kè benìtibè sikəu sikəu pĩ nho tōmmú kè sikəupík̀d̀upí c̀òmmú o ìkè, kè tibeéntì keté, kè bèe p̀ũtè yepáte.

¹¹ Kè nní nkpaá wúó ndiyènnì sámp̀r̀r̀i dìi náá ntipocēm̀múnáaàntì tefentè kpeti. N kpaa ke de nwúó nkè bèe kuə musĩmm̀u mummu ké mù dootóo muhǎá diem̀u mièke kè mùu cóuté. ¹² Desĩnnè sənne ténke í nkpaá màke muwērímú, kè bèe nè dè yóu kè dè bo nkpaá f̀òu yem̀r̀è mayè mièke.

¹³ Kè nní nkpaá wúó n yà mèè benkùmè n d̀əuntì mièke kòò m̀əu yènní tiwetì mièke ke dò nhonìti ke kété kénwetì odakótì kè bèe ò ni o borè. ¹⁴ Kè bèe ò dèúk̀unne kóò duó ntipk̀àtì kòo baaté, kè titentì timəu, yehəkè yeməu, ibotí iməu kəbe mpĩ nho tōmmú, kòo mbaké sǎá, o kpàtì í yó mmàke kumàнку.

De kó tidəuntì tu mù

¹⁵ Kè n kōmb̀ù̀ntì do mediè mmí nDanniyɛri kè kufōwáá nni nhauté ke yé de kó tidəuntì tumè tikōmb̀òdorikpeti nti. ¹⁶ Kè n tóónnè benìtibè bèe dè bo be kóò m̀əu kóò beke de kó denennè tu mù, kòò n nàké tì tu mù ke d̀: ¹⁷ Desĩnnè dènàà dende benkú yekpààtìyə nyè yènàà. ¹⁸ De kó difōnkúò Kuyie nkùù baké kèĩnkè nè ketenkè ku kəbe bo c̀outè tikp̀àtì ké

ntì te sǎǎ. ¹⁹ Kè n yíe kébeké musĩmmù naammù benkú mù mù do í dònne detere detǎǎti, mù do duò tikǎmbùǎti ke mǎke yemátinì nnè disǎwũð kó tinónkúótì, ke cáá nke kěũ mù pĩ ndè ke nau mù cááké ke sùs ndè. ²⁰ Kè m múnkɛɛ beke de kó musĩmmù mù do mǎke yeyìè ntepiítè mù benkú mù nè diyènnì terì dì do yènnì kébò nyeteyè yetǎǎti dì benkú mù, dì do mǎke inuǎ nnè dinùù ke náá ntipocẽmmúnáǎntì ke ðeu ke pẽǎtè yeteyè. ²¹ Kè nnì nkpráá ðè wùò nkè de kó diyènnì kpannè Kuyie nkó benitìbè kéndó kè bè na. ²² Kòo dakótii íténì kékónné Kuyie nkùù baké kěĩnkè nè ketenkè ku kǎbe. De mǎnnì tũðke dì mǎnnì kòò bè duó ntikpàti.

²³ Kòo n náké ke ðò: Musĩmmù naammù benkú dikpààtiyuu naanni ndi, dì cáǎnnè yeteyè, de kó dikpààtiyuu dì yóó na yesonye kè yè maanko kè n yè nàù ke yè yaurí. ²⁴ Kè yeyìè ntepiítè benkú bekpààtìbè tepiítè bèè yóó ǎnné de kó dikpààtiyuu mièke. De kó difǎnkúò kòo tǎu mǎu yènnì ke cáǎnnè betǎbè kèna bekpààtìbè bètǎǎti, ²⁵ kènnáá ntipocẽmmúnáǎntì, ke sǎǎ nKuyie nkùù baké kěĩnkè nè ketenkè, ke fěũnko ku kó benitìbè kéndó kéceete Kuyie nkǎbe benefitímè kó dipátiri nè be kó ikuú. Ò bo mmǎke de kó muwèrímú ke ðò yebie nyètǎǎti nè dikéè. ²⁶ De kó difǎnkúò kè Kuyie nkó tibeéntii íté, kè bèe ðeite o wèrímú kè mùu ðè sǎǎ. ²⁷ Kè bèe duó nKuyie nkùù baké kěĩnkè nè ketenkè ku kǎbe tikpàti, kè bè mbaké ke te yekpààtiyǎ yemǎu. Kòo kpàti mbo sǎǎ, kè titenti kó bekpèrìbè bemǎu nyíe nho kpèti ke pĩ nho tǎmmú.

²⁸ N ðauñtì mǎnku nku memme, mí nDanniyɛeri n ðè yà dì mǎnnì kè ðè n di kè n kpeí kè nnì ntoti n

yèmmè de ìnkè.

8

Danniyɛri duómè tidəùntì kɛ̀yà dipedaà nè dibɔ̀daà

¹ Baditasaa kpàtì benni tǎǎnnì, mí nDanniyɛri kè n wɛ̀te kédəú ntidəùntì tetì kémbúútí n do dəú ntì meketimè. ² Nte de kó tidəùntì: N duó kè dè ndò m bo Suusi kó diheidiè ndi Edammu tempɛ̀, nhUdaii kó ntaké, ³ kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè di còmúmú kukó ntaké ke mǎke yeyiè nyèdèé kè yè òkù mediè. Dìi dènte ke yènní kè di deunè diteri. ⁴ Kè n yà de kó dipedaà kǔmmùmè de ìikè bíékè kubakù cǎnku nè kuyóu. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo di bàao. Kè di wetínné kù kù báá na ké di bàao, kè di dǎ̀rì di dómè kè di wɛ̀rímú déúkú.

⁵ Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibɔ̀daà marìi yènní deyìikè bíékè kèncokù ke firì kutenkù ke cǎa mediè, bá di naàcèi í káá nketenkè kè di yènni dierì soké di nuɔ nsaku ke duò tikǎ̀mbùàtì. ⁶ Kè dìi tuǎkení dipedaà n do yà di kè di bo kukó ntaké di borè, kébunnóò nè di wɛ̀rímú muməu. ⁷ Kè n yà di potémè dipedaà nè kemieke ké ndi puoti ke bóóté bóóté di yiè nyedé ké di bə mbá di í nna ke di bàao, ké ndi fūrì bá òmòu í nna ke di fiète. ⁸ Kè dibɔ̀daà wɛ̀rímú ndeukú mediè mbá mù í mmǎke mù màmè, di wɛ̀rímú tùòke dìi mǎnni mu mǎnku kè diyènni dierii bóóté, kè yeteyèe yènní yènàà de kó difòtìri kénwetí itemmǎnke ìnàà.

⁹ Kè di sǎmpòrì terì marìi yènní ye kó dìmarì ìnkè kè di wɛ̀rímú ndéúkú mesàà nkè di wetí diyiè yièni kè nè kubakù cǎnku nè dihei sàari. ¹⁰ Ke múnkee kpannè ke ìnkè kəbe ké bè na, kətōūnè siwǎǎ péu ke si nàu. ¹¹ Kè di kpannè siwǎǎ kóo kpààtì képaa nyiwũò

bè do o feu ì yewe yemou kēsāũ nKuyie ncēsààtè. ¹² Kè dī nanè deĩnkè kòbe kèpaa mbè do feu ì wũḡ, nè mēdò̀rīmè yēime miēke kè de kó diyènni yete timóm̄m̄anti kénno nke d̄ari di d̄ó mēè kó dimàà.

¹³ Kè n keè Kuyie ntōnni mari nàammè, kékeè diteri mari di bekémè ke tú: Mēbenkùmè a benkemè yóó káá nde? Ōnye m̀̀rè miēke nke iwũḡ kó mufèu yóó w̄̀te kēsò̀témè? Oyēiwe wèè càari ò yó mbo kékáá nde? Dè yó nkááké de kòò yóu ò bo ndò̀rimè Kuyie ncī̀tè nè deĩnkè kòbe ci dè? ¹⁴ Kè Kuyie ntōnni ketiri d̄̀: Deyuo nsikò̀p̄isidè nè sikò̀usit̄ā̀ti (2300) nè yekũ̀werè sikò̀p̄isidè nè sikò̀usit̄ā̀ti (2300) dèè d̄̀ nkép̄ētè kè Kuyie ncī̀tè né w̄̀te kéwenke.

Danniyeri d̄̀ùnti d̄̀r̄inti kó mēbenkùmè

¹⁵ Mí nDanniyeri kè nni ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tid̄ùnti tu mù, kè d̄̀marèe k̄tení kécóm̄m̄ú n yìikè ke d̄̀onnè onit̄i. ¹⁶ Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mē p̄ĩ̀kù ke tú: Kuyie ntōnni Kabiyeri, náké onit̄i yie nho d̄̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kè Kabiyerii k̄tení n cómmú dè, kè kuf̄w̄aá nni mp̄i nke n nínkú kēs̄inn̄ḡo ketenkè, kòò n náké ke d̄̀: Danniyeri, onit̄i f̄́, á nyé ke d̄̀ nha yà dè tukúnè yem̀̀rè s̄onye nye, ¹⁸ kénsò̀ké ke n náánnè kè m baa s̄ĩ̀ nketenkè bá n yí yé m berí ndè kòò m p̄i nkéiini kécónnè, ¹⁹ ke n náké ke d̄̀: M bo da d̄̀aa nKuyie mmiēke yó ndò̀mmè, dèè yóó d̄̀ò yem̀̀rè s̄onye Kuyie nt̄ā̀tè yè m̀̀nni ndi. ²⁰ Dipedaà a yà di nè yeyiè nyèdèè, dè benkú Medii nè Perisi kó yekp̄à̀tiȳo nye. ²¹ Dibòdaà benkú Keresi kó kp̄à̀ti nwe, diyènni dièr̄i d̄̀i soké di nuò ncuokè di benkú okp̄à̀ti ketiwè nwe. ²² Diyènni d̄̀i

bàntè. ⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti caàrìmè ke dò:

Áú! Kuyie nkuù deυ, ke kpeñnì. Fǎ nwèè taunnè bèè pī nha tannò, bá a ãõ í nyè mbèè da dó be kpéí. ⁵ Ti da yeténèmu, ti dòò meyi mme, ti cààrèmu, ke yete a kpeti, ke bùtínné a tannò nè a kuó. ⁶ Ti í kènté a pããnáãntì náam̀bè bèè do náánnè ti kó bekpààtìbè nè ti kó bekótìbè nè ti yembè nè ti kó kubotí kuməu. ⁷ Kuyie nfǎ nwennimu páíí, tǐ cààrè ke dò nkékékùnnè timáà. Tǐ te ifei Sudaa kəbe nè Sedisadèmmu kəbe nè Isidayeribe bəməu bèè tǎké nè bèè díetiri, bèè ciété ke bo yehèkè teyè ti da yeténè mèè kpéí. ⁸ Kuyie ntǐ te ifei, tínti nè ti kó bekpààtìbè nè bèè ti baké nè ti yembè ti da yeténè mèè kpéí. ⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nfǎ nwèè mǎke mesémmè, ke ti cǐenko bá nè ti me nyetemè a kpeti. ¹⁰ Kè í yie nke tǔnne a kuó a ti nàké ì nè a pããnáãntì náam̀bè nò mièke. ¹¹ Isidayeribe bəməu yetemu a tié nke da bùtínné ke cààrè. Dèè te kè meyi nha nàké mèè kpéí a kóo tǎnti Məyiisi páte mièke kè mè ti tǔòkení. ¹² A do nàké tǐ, tínti nè ti kó bekpààtìbè bèè ti ni, tǐ dòòri meyi mmèè ti tǔòkùní Sedisadèmmu me kó kubotí í buoté kupíkù tekù makù. ¹³ A do nàké mèè yei nkpéí a kóo tǎnti Məyiisi páte mièke, mèè ti tǔòkení, ti me nyí yóu meyi nke bo bónkùnnè a mièke, ti í dake a tǎáté tǐ ke bo tǐ dòò ti kpéí. ¹⁴ Dèè kpéí nte kàa í yóu a bo ti duənnímè de kó meyi. Ti Yiè nKuyie nha dǎòrìmè məməu sǐèmu. Tǐ yete a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dènnè dǐi mǎnnì a nìtìbè Esibiti nè muwèrímú kàa yètiri feítèmu, ke kpaá bo nè yíenní tǐ yete a kpeti. Tǐ cààrè. ¹⁶ Kuyie nha sàà ndeumu, báa yóu kàa mièke do Sedisadèmmu a èi,

a kó ditāsààrì. Ti kó meyi nnè ti yembè kōme, mɛ̀ te kè benitìbè sǎǎ nSedisadɛmmu nè a nitìbè. ¹⁷ Kuyie nkénté m báammì n da báá nyì a yètìrì kpéí, wénté a cǐtètè càkɛmè. ¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te dii èi pònte mɛ̀ botí. Ti í da báá nke yē nti mǎnnè á ti tee, ti da báá nha ti kuò mmèè kpéí nke mesémmè. ¹⁹ Kuyie nkénté ti báammì ke tí cǐé, keè ti yē mmù ke tí teennè, báá ɔ̀te nè a kó diyètìrì a kɔ̀be yu di de kó dihei miɛke di kpéí.

Kuyie ndáa ntì Danniyɛri yɛbie nsipísìyiekè kpéí

²⁰ Kè nní nkpaá báá nKuyie nke kù dáanko n yei nnè n kɔ̀be Isidayɛeribe kōme ke nkù bàá nku tāsààrì kpéí. ²¹ N kpaá ke me nnáá nkè Kuyie ntōnnì Kabiyɛri n do yà di n dɔ̀uñtì tetì miɛke kè dii kòtení m borè ke einte mɛcǎǎ nke sǎ̀ ndè berínè kuyuoku bè feu dii mǎnnì iwũs Kuyie. ²² Kè di n duó nyitié nke dò: Danniyɛri n kòtení ke bo da yíé mɛcìi mme. ²³ A bàntè dii mǎnnì ndi Kuyie nkù n duɔ̀nnímè tináaantì a kpéí, kè n kòtení ke bo ti nda náké. Kuyie nda dómu, yetoo kékeè de kó tináaantì, kébanté a dɔ̀uñtì tu mù. ²⁴ Bè benné dimǎnnì ndi dii tu yɛbie nsipísìyiekè kuce mɛyiekè, de kó yemǎrè bo a nitìbè nè dihei sààrì kpéí nke, kè dè bo yie nkè be tookperí deè, kè bèe yóu meyi mmudò̀rìmmù, kè Kuyie mbè cǐé mbe yei, kè be dò̀rìmèè séíté kénsíé sǎǎ. A yà dè tidɔ̀uñtì miɛke nè Kuyie nnàké ti kè tii dɔ̀. Kè bèe wɛ̀te kèwénkunnè Kuyie ncǐtètè. ²⁵ Nte a dò nkébanté ti ke ti yǐtété: Kébennénè bè béi ndii yiè di bo wɛ̀temè Sedisadɛmmu kóò maá ke yàa tuɔ̀kenè okpààtì bè tǎáté wè, dè mǎke yɛbie nsipísìyiekè kuce mɛyiekè ndi. De kó difōnkúò yɛbie nsipísìkuò nè yèdèè kuce

mèyiekè ye miɛke dihei nè di kó sicɛkperí dè bo maá. De kó yemàrè dè yó nyóumu mediè. ²⁶ De kó yebie nsipísikuò nè yèdèé kuce mèyiekè kó difɔnkúò kè bèe kuɔ Kuyie ntāāté wè, bá òmòu í nhò pàte. De kó difɔnkúò kòo kpààti tòu mòu kàtení nè behããpòmbè, kèpònte dihei nè Kuyie ncìtètè ké nyóó dentenè kè Kuyie nhò poté. Ò né yó ncaàritemu menie nhõ ta kukó nkénhõmmè ke yàa kúnè, ke yé bè tì tãátémè weè kpéi nke. ²⁷ Yebie nyèyiekè yèè kpaá ye miɛke ò bo dɔ̀nè benitìbè péu metaummè. Yebie nyètããti nè dikéè kó difɔnkúò kòo bè pàa mbè bo nfeumè Kuyie nyiwũõ ke kù pãã nyepãrè. De kóo caàriwè bo ndɔ̀ri isòke kperɛ kè dèe tonté. Ò yó mmè dò̀rimu kè bè tãāté tì o kpéi nkè tii ò tù̀kení.

10

Danniyɛeri dɔ̀u ntidòuntì kɛyà onitì wèè dàátì tiyaàpéitì

¹ Siduusi Perisi kóo kpààti kpàti benni tããnni miɛke, kè Kuyie mbéinnè Danniyɛeri bè yu wè ke tú Betisasaa nè tidòuntì miɛke, kóò benke tii dò nkétuòkení tii tukúnè meháárimè diemè. Kè Danniyɛeri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie ntì nhò benke.

² Kòo dɔ̀: Mí nDanniyɛeri dè do ś n kari mukũũ mmu ke bo seménni tããnwè. ³ Bá n yí yo mmudii sààmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí yè mmènaà, bá n yí pantì kè de kóo seménnibè yàa pètètè. ⁴ Otãnkù ketiwè kó yewe nsipísidé nè dinaanni yiè ke ś m bo kukó ndiekù Tikidi také. ⁵ Kè nní nwúó nkéyà onitì mòu kòò dàátì diyaàbòrì péiri, ke bou

ƒɛsɔnaàkɔ̀nfɛ o ka. ⁶ Kòo kònti dònne ditásààri, kòo ìkè mièti ke dò nfetaafè ɔ̀ miítémè, kòo nuò ndò mbè ɔ̀ mmímè tó̀sì, o baà nnè o tààke kè dè mièti ke dònne disɔ̀wũ̀ bè anté di. Kòò bɛi ndè ndònne ditinnì di nàá. ⁷ Mí nDanniyɛri mí máà do yà de kó mɛbenkùmè, benitibè bɛè m bonè bè í nyà mùmamù, nè memme kè kufɔ̀waá mbè pì nkè bɛè coké késari. ⁸ Kè nni nkpaá m máà ke wúó nde kó mɛbenkùmè diemè kè n wɛrímúu deè kè n yìkɛe ceete bá n ténke í mɔ̀ke muwɛrímú. ⁹ Kè n keè weè niti tammè, bá n ténke í n yé m berí ndè, kè n doroo ketenkè, kécímmɔ̀. ¹⁰ Kè tenò̀tè matè n kááké, kè n yínni kè nni nnínkú ke ìkú n nou ketenkè kè nkònti au. ¹¹ Kè de kóo niti n náké ke dò: Danniyɛri Kuyie nda dómú, yetoo kɛbanté tináànti kù da náá nti tu mù. Ítè kécómmú! Bè n tónni a borè nde. Ó bɛi memme kè n yítè kécómmú kè n kònti nkpaá au. ¹² Kòò yíe ke dò: Danniyɛri a bá nyièkù! Nè a kékunne dii yiè amáà Kuyie nyièkè ke wanti ke dó kɛbanté dè dò̀ri, nè de yiè ndi kù kèemè a báammu ke duó nkè n yiténí ke kòriní ke bo ti nda náké. ¹³ Wèè bàa Perisi kòbe kó dikpààtiyuu kòò m pèitè kè n dè dò̀ yewe sipísidè nè dimáà, kè Misɛedi Kuyie ntò̀rè kperè kó dimari kòtení ke n teennè, nh ɔ̀te Perisi kó bɛkpààtibè borè nde. ¹⁴ Ke tù̀kení di mmònni ke bo da náké tii yóó tuòkení a nitibè yewe yè kèriní ye miɛke. Nte mɛbenkùmè mèè benkú de kó yemò̀rè.

¹⁵ Ó n nàánnè dii mònni de kó tináànti kè n sɛi nketenkè nke ke dò nyúóó bá n yí ténniko tìmatì. ¹⁶ Kè tenitinò̀tè matè kááké m biè nkè n na kɛwɛte kɛaate n nuù kɛbèi nkénáké de yiè nke dò: N Yiè n yà

mèè benkùmè mɛè do n kɔ̀mbù̀tì ke n wɛ̀rímú dèè. ¹⁷ M bo yíme mí nhonìtì yìè nwèè í tù̀kɛ dɛmarè kénákénè n yìè m mɛ n yí kpaá mɔ̀kɛ muwɛ̀rímú yoo muwemmu? ¹⁸ Kè de yìè nyíé ké n kááké kɛwɛ̀tɛ ké n duó mmuwɛ̀rímú. ¹⁹ Ò dèè mɛmmɛ ké n náké ke dò: Kuyie nda dómú. A bá nyĩ̀kù, kàa kɔ̀mbù̀tì duò, cáttinne a kòntì kɛwɛ̀tɛ kɛpété muwɛ̀rímú. Ò n nàánnè dìi m̀nnì mɛmmɛ kè n wɛ̀rímúu wɛ̀tɛnì m borè, kè nh ò náké ke dò: N yìè nha bo na ké m béinnè di m̀nnì ke yé a n duómè muwɛ̀rímú. ²⁰⁻²¹ Kòo yíé ké m beke ke dò: A yé n kàtɛnì mùu kprí nha boràà? N kàtɛnì ke bo da náké tìl wàri tìnti tímómmɔ̀nti pátìri miɛke. N né kpaá dò nkékpannèmu wèè bàa Pɛrisi kó dikpààtìyuu, m bo nyóó tùkoo wèè bàa Kɛɛsi kòò tù̀kɛnìmu òm̀u mɛ nyí bo wèè bo n teennè kè dè í tú Misɛɛdi Kuyie ntōnnì dìi bàa Isidayɛɛribɛ.

11

¹ N do ò teennèmu Mɛdii botí kou Dariyuusi kpàtì benni ketirì miɛke. ² Né nte n tɔ̀nì tìl náahtì móm̄m̄nti ke bo da náké.

Kubakù c̀anku kó bekpààtìbè nè kubakù yóú kàbɛ kó dikpànnì

Bekpààtìbè bètããti bèè yóó c̀auté betòbè Pɛrisi kó tikpàtì miɛke kòo naanwè mbè tũnnì wèè kó tikpàtì yó ndɛu kɛpɛ̀ɛtɛ betòbè beketibè. O kpàtì bo dɛuke dìi m̀nnì mɛdiè nkòo báátì ke bo kpannè Kɛdesibɛ kó dikpààtìyuu. ³ Kòo kpààtì dikɔ̀mbù̀d yìè mm̀u ãnné kɛmbaké benìtìbè bɛm̀u ke dɔ̀ari ò dómè. ⁴ Kòò fiúkú dìi m̀nnì weti weti ke dèè o kpààtìyuu bo p̀ante kɛtoté itemm̀anke ìnàà miɛke. O yaàbí ìi

me nyí yóo cəuté tikpàtì, beṭəbè beè yóo totí de kó tikpàtì, be wērímu né báá tuəke o kōmu dòmmè.

⁵ Okpààtì wèè yó mbaké diyìè yìèní kè kubakù cànku kó dikpààtìyuu ò yó nkpeñnìmu, kòo kóo ãāpòntì mǎu né kpenke kóo pēēté kòo kpàtì pēēté o kpeti do kááké dè. ⁶ Yebie mmayè kó difōnkúò bè bo ānné metaummè, kè kubakù cànku kou kóo sapàà nyenke kubakù yóu kou. De kóo nitipòkù me nyí yó nkpaá nè o wērímu, be kó metaummè í yóo mǎnte, ò bo kú wenwe nè o dǎu nè o biré nè o kəbe. ⁷ Kòo cīētè kou mǎu cəuté tikpàtì, kékətení kēpī nkubakù yóu kóo kpààtì o cīētè miēke, kékpannè o kó behāāpòmbè kè bè na, ⁸ kēhèí be tenkanì kékonnè Esibiti nè tikəuténeñtì timəu, mesəo nkpeti nè timátì kpeti bè pīñnè tì ikuó tǎmmú. Dè bo yí yebie mmayè péu bá dikpànnì í bo. ⁹ Kè kubakù yóu kóo kpààtì do kucànku kou mudoò kényīēke kēwēte kékò nho kó kutempē.

¹⁰ Kè kubakù yóu kou kó ibíi báátì dikpànnì ke tíí nkunitisūkù mesàà nkè be kóo mǎuu báátì nè behāāpòmbè késénté kutemmànku, meniē nhōō ta mēè botí kukó nképíe. Kòo wēte kékò nho cie ke báátì kēpi o dootitəbè kó dihèi kperì. ¹¹ Kè kubakù cànku kouu íténní nè kemieke kēbaao kubakù yóu kou. Kòo waá nyetīrè yetīrè péu, kòo dootitəbè me nhò na. ¹² Tefentè bo pī nkubakù yóu kóo kpààtì nè muwērímu ò mǎke mù kpéi mbá nè ò yóo me nkuəmə behāāpòmbè péu ò í yóo bè na. ¹³ Kubakù cànku kóo kpààtì bo yíé kēwaá nyetīrè kè yēe pēēté yeketiye do mamè. Yebie mayè kó difōnkúò ò bo wētení nè behāāpòmbè péu nè tikpàrìneñtì kpetì.

14 De kó dimònnì benìtìbè pèu bo báátí ke bo kpànnè kubakù yóú kóo kpààtì, bá f́ nDanniyeri a kó benìtìbè mómmɔmbɛ itookperí yembè bo íté ké nhò kpànnè kè dè bo yie nkè dèe dɔ̀ tìi nàké tidòùntì matì mièke, bè me mbáá ò na. 15 Kubakù yóú kóo kpààtì bo kɔ̀tení kécɛ̀ɛ̀te dihèi kperì mari ké dì p̀ante, bá kubakù c̀anku kóo kpààtì báá na kóò bàao, bá ò ã̀p̀òmbè me nkpénìmè. 16 Ò yó ndòori ò d́ mèmme dèmarè báá ò c̀òhné, ò yóó kari dihèi sà̀rì mièke nke dìi wenni ke p̀ɛ̀ɛ̀tè yeteyè, kèmp̀òntì demòu ke súo ntidobontì máá ò p̀ɛ̀ɛ̀tè dè. 17 De kó dif̀nkúò ò bo íté kécóm̀m̀ú nè o kpà̀tìyuu dimòu kó muwèrímú ò bo ndòori kè dè dò nhò d́ mesàà nkéduó nnè kubakù c̀anku kóo kpààtì kè bèe tau nkòo ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke kè dè bo yie kòo ò nìnte kékúo. Ò me mbáá na nè de kó mecìi nkédòò dèmarè bá sámp̀ó. 18 De kó dif̀nkúò ò bo cuó ndàmèèrì bíékè kó yehèkè kètieke itempè mpèu, kòo kpààtì mòu wèè tu op̀òò kòò p̀ante o fentè kòo yà te kó muc̀ntimu. 19 De m̀nnì kèwè̀ɛ̀te o kó yehèkè kperè bíékè, kèyì̀ɛ̀ke kédò kékú kè dèe deè. 20 Wèè bo sòutè o f̀tìrì ò bo t̀s̀ nhonitì kòo túótè de kó dikpà̀tìyuu kó tec̀sààtè kó tinentì. Dimònnì sámp̀ó mièke bè bo ò p̀ante, bè me nyí yóó ò p̀ante kè dè nfeí yoo dè ntú nè dikpànnì mari mièke.

21 Wèè bo ò c̀outè ò yó ntú os̀nténitì nwe, bè do í wúónnè wè tikpàtì. Kòo tanní benìtìbè bo dìi m̀nnì meom̀p̀umè mièke kécòutè tikpàtì nè mecìi. 22 Bá òmòu báá ò na, weè yóó bè p̀ante bèmòu kékúonè Kuyie ntaunnè bè kumáá be kóo kpààtì. 23 Ò bo díinnè metaummè bè d̀òò mè, ké bè sòutè, o wèrímú d̀ake bo ndeukú bá nè o nìtìbè í me nsũmè. 24 Kòo

kote yehəkè yèè kàri kè dè yè naati ye kó itempē nke bo dɔ̀ò o cicebè nè o yà̀arìbè í dààtí ke dɔ̀ò dè, kèhèi dihèi kó tikpàtì kètótí o kɔ̀be kébenné ò bo pɔ̀ntemè sicēkperí, dende kó dimàà né í yó nhā ke bo.

²⁵ Ò bo banté diì m̀onnì ò kpeń̀nìmè weti weti kébáátí nè behǎǎp̀òmbè ke bo pi kubakù cǎnku kóo kpà̀tì, kè wenwe múnke mbaatiní nè behǎǎp̀òmbè bèè kpeń̀nì mediè mmóm̄mm̄m̄m̄, bè me mbáá na ke yé ò yóo kpannèmè mecii mme. ²⁶ Nè memme o kɔ̀be bo ò fité kè bèe na o ǎǎp̀òmbè kékũ kusũkù. ²⁷ De kó bekpà̀tìbè bedé bo wēnné kékari kédi, ke ndè kàrinè kemieke ke náá mbetòbè siyáàbisí, bè í yóo dè màá kénáké timati kè tii pĩ mmutóm̄m̄m̄, ke yé dim̀onnì diì tu kum̀anku di mu nyí t̀òk̄emè. ²⁸ De kó dif̀onkùò kè kubakù yóu kóo kpà̀tìi wēte kénkũnti o cie nè tikpàtì dieti kòo mieke péi Kuyie ntaunnè bè kumàá, kòo bè kpannè kérép̄ēté kékò nho cie.

²⁹ Kè dè mboní kè kubakù yóu kóo kpà̀tìi wēte kékote kubakù cǎnku kou borè, dè me nténke báá dɔ̀ò dè do dóm̄mè meketimè m̀onnì. ³⁰ Diyè yìenì kèè bíékè kɔ̀be yóo tuòkenímu nè bàtòòbè kóò bàao. Kòo k̀ontii yárike kòo bútiné kòo mieke do Kuyie ntaunnè bè kumàá be ìnkè, kòo dakènè bèè yete de kó metaummè. ³¹ Kòo kó behǎǎp̀òmbèe báté Kuyie ncēsààtè borè ké tè s̀ink̀unne, kèbaa bè bo nfeumè Kuyie nyiwũ, kèdaá ndiwũ̀t̀ònnì ìnkè isòke kperè dèè tu meyei ndiemè. ³² Nè de kóo kpà̀tì kó mesòummè mieke ò bo bo mbèè do í fííkú Kuyie nkó kuce mieke. Bèè do fííkú kè bèe yete kénkpáá fííkú. ³³ Be mieke bèè ciì bè bo tuo mbetòbè mecii nyem̀òrè mayè mieke, bè bo nkòu be kó bèmabè kécóunko

betabè, ke fekù betabè kperε ke bè kpeti. ³⁴ De kó mefěũtímè miεke bè í yóó pété meteèmmè péu bèè bo nkər̀r̀nì ní bè yó nkər̀r̀ǹǹnì meyèmmè mèdémè mme. ³⁵ De miεke meciì nyembè péu bo kú, kè be kũũ nwénk̀̀nne Kuyie nk̀̀be ké bè bàte, ké bè òúté kè kum̀̀nku né na k̀̀tùkení, ke yé bè d̀̀úmmèmu de kó diyìè.

³⁶ De kóo kp̀̀àtì bo nd̀̀ari ò d̀̀mè k̀̀o fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò deυ ke p̀̀èté yeb̀̀kè yem̀̀u nè tefentè k̀̀nsáá nkuyie nk̀̀ù baké des̀̀nne dem̀̀u. Ò yó nnəm̀̀mu dem̀̀u, kè Kuyie nk̀̀ù baké dem̀̀u kè ku miεke yàa donè o ìnkè, kè k̀̀u d̀̀ò k̀̀ tãáté tì o kp̀̀í. ³⁷ De kóo kp̀̀àtì í yó ndake o yembè do tũ nyèè b̀̀kè kp̀̀í nhò í yó ndé dib̀̀ò mari, bá nè benitipòbè d̀̀ó d̀̀i ke p̀̀èté yeteyè, o yèmmè yó ndo nweè p̀̀èté dem̀̀u. ³⁸ Ò bo yóu dende kó dim̀̀à k̀̀nd̀̀ú ndib̀̀ò kperì mari o yembè do í yé d̀̀i, ké ndi p̀̀ã mmes̀̀o nnè timátì p̀̀ítì nè yetásàayè nè tinenti sà̀tì péu. ³⁹ Ò bo ndó k̀̀p̀̀onte yeh̀̀kè péu nè de kó dib̀̀ò c̀̀nnì kó muw̃̀r̀m̀ú k̀̀d̀éú̀k̀̀nne bèè kó dim̀̀à bo yie nde kó dib̀̀ò ké bè totí ketenkè kè dè ntú be kó ticuuti.

⁴⁰ Dim̀̀nnì s̀̀nni kó dim̀̀nnì kubak̀̀ c̀̀nku kóo kp̀̀àtì nè kubak̀̀ yoú kou kè d̀̀e w̃̀te k̀̀máá, kè kubak̀̀ yoú kou ò donè sinaas̃̀í nè si deèbè, nè bàtò̀bè péu nè o kó behã̀p̀̀mbè, kè bèe ta yeh̀̀kè péu k̀̀k̀té item̀̀nke meniε nh̃̀õ ta mèè botí kukó nk̀̀p̀̀ie nk̀̀p̀̀ité, ⁴¹ k̀̀do dihei sà̀r̀i d̀̀i p̀̀èté yes̀̀nye, kè benitibè péuu duó ketenkè, kè Edomiibe bie nè Moabiibe nè Am̀̀niibe kó bekperìbè kè bèe na kòò yenténè. ⁴² O kp̀̀tì bo tùkenè yeh̀̀kè t̃̀yè, bá Esibiti

kɔbe móm̄m̄m̄be báá na kòò yenténè. ⁴³ Ò bo túóté Esibiti kó tikpàtì, mesɔɔ nnè timátì péítì, nè tinentì sààtì tetì péu. Dibii kɔbe nè Etiopii kɔbe kè bèe ò bòúté. ⁴⁴ Ò né bo keè diì m̀nnì diyìè yìenì kè, kubakù yóú kɔbe kpéí, kòo k̄mbùàtì do. Ò yóó íténèní kemieke nke, bè bo kuɔ kunitisũkù mesàà. ⁴⁵ Ò bo cónné be touti dàmmèrì nè dihei sààrì kó ditàrì de cuokè, deñde ò yóó kúmè, bá òm̄u báá na kòò teennè.

12

Yem̀̀rè sonye kó tináà̀tì

¹ Kè Kuyie ntõnnì yíé ké n náké ke d̀: De m̀nnì Kuyie t̄rè kóo kótì Misɛedi wèè bàa Kuyie nkɔbe ò bo k̄tenì, de kó dim̀nnì yó ntú meyeñcaàrimè kperi ndi. De kó meyeñcaàrimè botí mu nyí ãnné nè tí bomè kétuak̄enèní yíé. De m̀nnì a kɔbe bèè yètè ẁ̀rì mufòmmu pátìrì mieke beè yóó cooté. ² Becírìbè bèè bo kud̄nkù, kusũkù bo ente de yìè, kè bèmabèe ta mufòmmu mùù bo sáà, kè betòbèe ta ifei mieke, meháàrimè sáà. ³ Kè mecìì nyembè mmièti keĩnkè tíweti k̄m̄e. Bèè teennè betòbè kè bè na ke d̄ori Kuyie ndómè kè bè mmièti siwãã d̀mmè sáà.

⁴ F́ nDanniyɛri á ns̄ri de kó tináà̀tì, a báá denne di mpátìrì t̄o tí kè kum̀nku mu nyí t̀̀̀ke. Kè de m̀nnì t̀̀̀ke memme benitibè péu yóó di kààmmu kè diì bè yíé mecìì.

⁵ Mí nDanniyɛri kè nnì nwúó nde kó mebenkùmè k̄yà benitibè t̄bè bèdébè kè bè còmmú kukó nyákè yedé yìè ndimari ot̄ù diteri. ⁶ Kè be kòò m̄u beke wèè dàátì tiyaàpéítì ke còmmú menie nyĩnkè ke d̀: De kó mebenkùcàmmè yóó deè ìmm̀nnì? ⁷ Kòo

youtɛ o nɔ̀tɛ kɛ̃nkɛ̀ kɛ̀ n keɛ̀ ò béimmɛ̀ kɛ̀ dɔ̀: Kuyie mbomu kɛ̀ m béi kɛ̀ yu ku yètìrì, dɛ̀ kó mɛborimɛ̀ yó mmɔ̀kɛ̀ yɛbie nyètããti ndi nè dikéè. Mɛ̀ yóó deè Kuyie nkɔ̀bɛ̀ kó muwɛ̀rímú bo deè dìi m̀ǹǹni ndi páíí.

⁸ Mí nDanniyɛeri kɛ̀ n keɛ̀ dɛ̀ kó tináàntì, m mɛ̀ nyí mbanté, kɛ̀ deè nte kɛ̀ m beke kɛ̀ dɔ̀: N Yiè ndɛndɛ̀ kó dimàà yóó deè òmm̀ǹni? ⁹ Kòo n t́nné kɛ̀ dɔ̀: Danniyɛeri a bá nyĩ̀kù, dɛ̀ kó tináàntì dɔ̀ nkénsɔ̀rimu kɛ̀ kumà̀nku yàa tuɔ̀kenní.

¹⁰ Mɛbennímè bo wénk̀unnɛ̀ bɛnitìbè péu, kɛ̀ bèɛ wɛnkɛ̀ késaate. Bɛyibɛ̀ bèè í dɔ̀ nkéna kékéè kɛ̀ bè nsɔ̀ké kɛ̀ dɔ̀rì mɛyɛi. Bèè cii kɛ̀ bɛmbɛɛ banté dèè d̀̀̀rì. ¹¹ Kɛ̀ túóténè bè yóó yóu dìi yiè bè bo nfeumè iwũɔ̀ Kuyie nnè bè yóó dɔ̀ú ndii yiè isɔ̀kɛ̀ kpɛɛ̀ dèè tu mɛyɛi ndiɛmè diwũ̀ɔ̀t̀ǹni ìnkɛ̀ dɛ̀ yó mmɔ̀kɛ̀ yɛwɛ tekɔ̀upíítè nè sikɔ̀usidé nè sipísìwɛi ndi (1290).

¹² Dè nnaati bèè bo mbaa kɛ̀tuɔ̀kɛ̀ yɛbie ntekɔ̀upíítè nè sikɔ̀usitããti nè sipísitããti nè yènùmmù (1335).

¹³ F́ nDanniyɛeri, f́ nní ntɛ̃i kɛ̀tuɔ̀kɛ̀ kumà̀nku, dɛ̀ m̀ǹǹni ndi a yóó tamè mɛom̀p̀umè miɛkɛ̀, kutenkù deèmù m̀ǹǹni kékíté kécɔ̀uté a cuuti.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16